

CALEA MÂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Viața de dincoace de ecran

În urma unui studiu sociologic recent, privind „consumul” de televiziune la nivel mondial, s-au evidențiat mai multe aspecte interesante la nivelul publicului din România.

Din această cercetare reiese că românii își cumpără televizoare pentru aproape toate încăperile din casă și petrec zilnic cel puțin două-trei ore în fața micului ecran pentru a urmări fie documentare, fie știri, dezbateri politice sau filme de acțiune. Datele care susțin această realitate relevă că: 17% din respondenți au peste patru televizoare în casă, aproape 30% au trei televizoare, 36% susțin că au două, în timp ce 19% declară că au un singur televizor. În ceea ce privește timpul petrecut de români în fața micului ecran, aproape jumătate din cei intervievați petrec zilnic două-trei ore în fața televizorului, aproape unul din cinci petrece între patru și șase ore pe zi, iar unul din zece afirmă că stă la televizor peste opt ore pe zi. În weekend, 17% din respondenți ajung să petreacă peste șapte ore în fața televizorului, iar 34% petrec între patru și șase ore.

„România este una dintre puținele țări unde timpul de vizionare este în creștere, pe televiziunea lineară, mult peste media mondială. Media mondială este undeva de trei ore, iar România era undeva de 5,27 ore în 2015 și de 5,46 ore în 2016. Mai important, această tendință se remarcă și în rândul tinerei generații, unde, în 2015, timpul mediu de vizionare era de 3,14 ore și în 2016, de 3,37 ore în 2016”, a afirmat Mihai Ursoi, managerul companiei care a comandat sondajul.

Referitor la preferințele românilor în materie de conținut, se observă o creșterea interesului pentru canalele documentare, la o diferență de 19 procente între anul 2015 și 2016. Pe cale de consecință, scade interesul pentru canalele de știri, de la 81% în 2016 la 77% anul acesta, dar sunt în continuare pe primul loc în audiențe.

În corelație cu aceste date vine și o altă știre recentă legată de decizia unei instanțe de judecată din Cluj care a hotărât plata unor daune morale părinților dintr-o clasă pregătitoare pentru actele de violență fizică și verbală exercitate de unul dintre copiii asupra colegilor săi.

Legătura dintre aceste două știri, venite la distanță de o săptămână, nu este una directă, desigur, dar ne poate ajuta să înțelegem cât de marcantă poate fi realitatea virtuală, transmisă fie prin

posturile de televiziune, fie prin internet, pentru că acestea pot crea atitudini comportamentale deviate, mai ales la copii.

Astfel, se ridică o întrebare firească, mai ales că este perioada vacanței, cât de mult îi lăsăm pe copii în fața televizorului și/sau a tabletei? Părinții copiilor de la oraș sunt ocupați cu munca; pentru copii ispita „jocului” în fața ecranului este cu mult mai mare decât mersul la țară, la bunici, astfel că timpul petrecut de aceștia în natură este unul limitat.

A-i lăsa pe copii numai în fața ecranului comportă mai multe limitări. În primul rând, această atitudine îi lasă pradă formatării minții și sufletului lor pe tiparele unui consumism reducător care le îngustează, mai târziu, capacitățile de decizie. Mai mult, le poate aduce devieri de comportament social, spre violență, copiind ceea ce văd în multe din jocurile video cumpărate de părinți.

La acestea se adaugă și închiderea universului lor, ceea ce-i privează de bucuria apropierei și descoperirii minunatei creații, a naturii zidite de Dumnezeu. A-i scoate din acel orizont strâmt al ecranului îi va ajuta să observe natura, să se joace în ea, și astfel să-și dezvolte capacități psiho-motorii și afective extrem de necesare în conturarea personalității lor viitoare.

Prin urmare, gestiunea acestor stări necesită o implicare mai mare din partea părinților dar și a comunităților parohiale. Ne bucură faptul că unele inițiative pastorale au generat astfel de programe de vacanță, în care copii să fie dezlipiți de mirajul ecranului. În acest sens, se pot crea parteneriate între parohiile urbane și rurale prin care să fie organizate astfel de tabere pentru copiii de la oraș.

Viața parohială reclamă astfel de implicări, pornind de la prezența la sfintele slujbe, continuând cu acțiunile social-filantropice, de organizare a bibliotecilor parohiale, precum și a grupurilor catehetice, în care să fie cuprinse activități colective de cultivare a spiritului comunitar, de gestionare eficientă a timpului și de descoperire a naturii create.

Așadar, copiii trebuie învățați că viața de dincoace de ecran e cea reală. Aici descoperă ce înseamnă să trăiești cu adevărat, să iubești cu adevărat, să te rogi și să fi în comuniune adevărată, concretă și responsabilă atât cu Dumnezeu cât și cu semenii.

Pr. Filip ALBU

PREDICA

Despre păcatele săvârșite cu gândul și despre paza minții

Duminica a VI-a după Rusalii

„În vremea aceea, intrând în corabie, Iisus a trecut marea înapoi și s-a întors în orașul Său. Și iată că l-au adus pe un slăbănog, care zăcea în pat. Și Iisus, văzând credința lor, a zis slăbănogului: îndrăznește, fiule, și se iartă păcatele tale. Atunci unii dintre cărturari au zis în sine lor: Acesta săvârșește blasfemie. Dar Iisus, știind gândurile lor, le-a zis: pentru ce cugetați cele rele în inimile voastre? Căci ce este mai lesne a zice: și se iartă păcatele tale, sau a zice: scoală-te și umblă? Ca să știți însă că putere are Fiul Omului pe pământ a ierta păcatele, atunci a zis slăbănogului: scoală-te, ia-ți patul tău și te du la casa ta. Și, sculându-se el, și-a luat patul și s-a dus la casa sa. Iar mulțimile, văzând acestea, se minunau și slăveau pe Dumnezeu, Care a dat o putere ca aceasta oamenilor.” (Matei 9, 1-8)

Sfânta Scriptură este o bogăție de înțelesuri și o comoară de învățături pentru mântuirea omului. Fiecare din noi, de vom fi cu luare-aminte, vom descoperi că fiecare pericopă evanghelică rânduită spre citire în duminici și sărbători ne dezvăluie multe sensuri și multe teme de meditat. La fel și Evanghelia de astăzi. Vindecarea slăbănogului din Capernaum poate naște spre meditație diferite aspecte ale vieții duhovnicești.

Unul din versetele asupra cărora ne vom opri spre analiză ne arată atotștiința Mântuitorului Hristos: „și Iisus, știind gândurile lor, le-a zis: Pentru ce cugetați rele în inimile voastre?” (Matei 9, 4). Acest cuvânt adresat fariseilor ne arată dumnezeirea Domnului Hristos și faptul că el cunoaște cele mai tainice gânduri ale noastre.

Sfânta Scriptură ne spune în foarte multe locuri că Dumnezeu este cunoscător al gândurilor omului: „Domnul cunoaște gândurile oamenilor” (Psalmi 93, 11); „Domnul cercetează

toate inimile și cunoaște toată mișcarea gândurilor” (I Paralipomena 28,9); „Dumnezeu cunoaște inimile voastre” (Lc.16, 15); „Eu sunt Cel care cercetez rărunchii și inimile” (Apocalipsa 2, 23). De aceea de Dumnezeu omul nu se poate ascunde, oriunde ar fi, orice ar face și orice ar gândi.

Legea Nouă aduce o desăvârșire a Legii vechi și prin urmare dacă în Legea Veche se considera ca păcat și ca vrednic de pedeapsă păcatul săvârșit mai ales într-un mod vizibil - faptă sau cuvânt - în Legea harului Mântuitorul arată că este vrednic de pedeapsă și păcatul săvârșit cu gândul: „Ați auzit că s-a zis celor de demult: Să nu săvârșești adulter. Eu însă vă spun vouă: că oricine se uită la femeie, pofind-o, a și săvârșit adulter cu ea în inima lui” (Matei 5, 27-28) sau „oricine se mânie pe fratele său vrednic va fi de osândă” (Matei 5, 22). Acest lucru îl arată și Isihie Sinaitul în *Filocalie* când zice că poruncile

Continuare în pagina 2

Pr. Sorin ILOTA

Din sumar

► ÎPS Arhiepiscop Timotei prezent la ședința Consiliului Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad pagina 3, Pr. Filip Albu

► Știri pagina 4

Despre păcatele săvârșite cu gândul și despre paza minții

Urmare din pagina 1

Vechiului Testament „sunt o strunire a omului nostru din afară și un paznic împotriva patimilor cu fapta”, pe când poruncile Noului Testament „taie toate patimile și toate relele, dezrădăcinându-le din inimă” (Filocalia IV, Isihie Sinaitul, *Capete despre împotrivire și rugăciune*, suta a doua, 10-11). De aceea zicea și Sf. Nicodim Aghioritul că „gândurile sunt rădăcini ale faptelor” (*Paza celor cinci simțuri*).

Astfel pentru fiecare dintre noi este important să înțelegem că cel mai puternic război la care suntem chemați este războiul nevăzut, războiul care se duce de cele mai multe ori în lăuntru nostru. Dumnezeieștile Evanghelii, într-adevăr, ne trimit la partea dinlăuntru a paharului. Discursul Mântuitorului Hristos, în ansamblul lui, privește această zonă unde se nasc gândurile, unde se nasc intențiile, unde se motivează faptele noastre și atitudinile noastre. Acolo se motivează. Lupta cea mare se dă acolo - acolo se încuibează și patimile noastre, acolo se înrădăcinează și virtuțile noastre: la nivelul inimii, la nivelul gândului ascuns, și acolo se generează duhurile care ne stăpânesc, care pot fi, de cele mai multe ori, rele. Meșteșugul vicelanului acesta este de a trimite săgeți aprinse spre mintea noastră. Dacă mintea nu e exersată în război primește gândul și inima se îndulcește cu acele gânduri și le urmează. Și apoi, zic Părinții, căzând la consimțire preschimbă, prin mijlocirea trupului, în faptă nelegiuirea din cugetare, spre osândă proprie.

Întrebarea pe care ne-o punem este următoarea: Cum putem scăpa de aceste gânduri rele? Și este important să știm că pot scăpa de gândurile rele prin două fapte bune, și anume: prin paza minții de gânduri numită și trezvia atenției prin sfânta rugăciune și mai ales rugăciunea inimii. Iar pentru a scăpa de orice gând rău și de orice patimă, trebuie să unim trezvia atenției, adică gândurile curate ale minții noastre cu sfântă rugăciune. Aceste două fapte bune lucrează strâns unite una cu alta și se susțin reciproc, după cum zice Isihie Sinaitul: „Atenția minții și rugăciunea lui Iisus, se susțin una pe alta, pentru că atenția supremă se naște din rugăciunea neîncetată iar rugăciunea se naște din paza minții și atenția supremă” (Filocalia IV, Isihie Sinaitul, Suta I, 93).

Să nu uităm însă că atât atenția gândurilor, cit și sfântă rugăciune sunt alungate din mintea noastră de păcatul uitării. Uitarea este primul păcat din partea rațională a sufletului, care alungă și stinge din mintea noastră trezvia și rugăciunea.

Acest lucru îl adevărește același părinte, Isihie Sinaitul, care zice: „Blestemata uitare se opune atenției, ca apa, focului și în toată vremea o războiește cu putere. Precum zăpada nu naște flăcări, sau apa foc, spinul smochine, așa nu va fi liberă mintea omului de gânduri rele, de cuvinte rele și de fapte diavolești, dacă nu și-a curățit mintea și inima cu trezvia atenției și cu rugăciunea”. Și iarăși zice: „Precum fără corabie nu putem trece marea, așa fără paza minții

de gândurile rele și fără chemarea deasă a lui Iisus Hristos, nu este cu puțință să izgonim momeala gândului celui rău”. Este foarte important să nu facem părtașie cu gândurile care ne vin nouă de la diavol. Sfântul Paisie Aghioritul asemăna gândurile de la diavol cu un hoț. Gândul vine ca un hoț, iar tu îi deschizi ușa, îl bagi înlăuntru, începi discuția cu el și după aceea acela te fură. Discută cineva vreodată cu hoțul? Nu numai că nu discută, ci încuie și ușa ca să nu intre înlăuntru. (Cuv. Paisie Aghioritul, *Nevoința duhovnicească*)

Însă este nevoie de a ne umple mintea cu ceva. Mintea nu poate fi ținută în loc. Cât trăim mintea noastră fuge. Cât de greu ne este de multe ori să stăm atenți la locul de muncă, la școală! Cât de multe lucruri ne distrag atenția! Cât de mare impact are media asupra omului; cât de mult îl tulbură! O invazie de culori, de sunete, de mișcări ce ne distrag și ne disturbă atenția. Dar vom vedea cât de importantă este călăuzirea noastră duhovnicească în această luptă. Singuri nu vom birui. Zicea același părinte filocalic Isihie că cel care nu e călăuzit e la fel cu un orb: „cel ce nu e călăuzit nu vede cu îmbelșugare razele harului de sus, nici nu se va slobozi de lucrurile, cuvintele și de gândurile rele și urâte de Dumnezeu.”

Astfel un bun remediu pe lângă spovedania integrală (fapte cuvinte și gânduri) și obișnuirea minții noastre cu rugăciunea neîncetată. Sfântul voievod Neagoe Basarab își îndemna soția sa, Despina Doamna, ca mai înainte de

toate să se nevoiască cu deprinderea rugăciunii neîncetate. Căci singurul chip duhovnicesc de a alunga de la noi gândurile rele și toate cursele vrăjmașului diavol este de a repeta neîncetat în toată vremea și în tot locul rugăciunea lui Iisus: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul!”

Chemarea neconținută a numelui Mântuitorului Hristos aduce liniște, aduce pace și bucurie duhovnicească. „De vrei cu adevărat să te liniștești cu dulceață și să păstrezi cu ușurință trezvia din inimă, să se lipească rugăciunea lui Iisus de răsufarea ta”, ne învață Părinții. Și astfel sufletul nostru se curăță de păcate și se îndulcește prin cunoașterea lui Dumnezeu, mai ales prin Sfânta Euharistie. „Când ne învrednicim, nevrednicii, cu frică și cu cutremur de dumnezeieștile și preacuratele Taine ale lui Hristos, Dumnezeu și Împăratul nostru, atunci și mai mult să arătăm trezvia, păzirea minții osârdia, ca focul cel dumnezeiesc, sau Trupul Domnului nostru Iisus Hristos, să mistuie păcatele noastre și necurățiile mici și mari.

Căci intrând în noi, El alungă îndată din inimă duhurile viclene ale răutății și atunci mintea rămâne fără tulburarea gândurilor rele. Și dacă după aceea ne vom păzi cu osârdie mintea și vom sta în poarta inimii noastre, când ne vom învrednici iarăși de Ele, dumnezeiescul Trup ne va lumina și mai mult mintea și o va face asemenea unei stele.” (Isihie Sinaitul, *op. cit.* 100)

Credincioși arădeni în pelerinaj la Prislop și Nandru

În 8 iulie, 70 de credincioși din parohia Arad-Șega II, Protopopiatul Arad împreună cu alți credincioși de la parohiile vecine, coordonați de părintele Filip Albu și scursala locală a agenției Basilica Travel, au plecat în pelerinaj la mănăstirea Prislop și schitul de la Nandru, din județul Hunedoara.

Un pelerinaj la părintele Arsenie, Sfântul Ioan de la Prislop și Sfântul Nectarie care a pornit pentru unii ca o cale spre împlinirea rugăciunilor, pentru alții ca o călătorie de mulțumire, sau de ce nu, chiar ca un traseu dintr-o dorință de curiozitate. În orice caz, a fost un drum și o destinație. După popasul la mormântul părintelui Arsenie și urcușul la peștera Sfântul Ioan de la Prislop, grupul de pelerini a ajuns la Schitul Sfântul Nectarie, unde după ce ne-am rugat împreună, citind paraclisul Sfântului Nectarie, părintele Nifon a ținut un cuvânt de învățătură și ne-a împărtășit din minunile pe care le-a făcut Sfântul Nectarie în acest schit și mai ales, ne-a reamintit că suntem vremelnici ca oameni, dar veșnici dacă ne raportăm la Dumnezeu. Hristos e prezent la fiecare Liturghie, „în fiecare Liturghie, Eu mă cobor din nou la voi”, dar depinde de noi dacă vrem să ne întâlnim cu El sau nu. Pregătiți nu vom fi niciodată, dar să

încercăm nu ar trebui să ne împiedice nimeni și nimic. Suntem vii în măsura în care conștientizăm prezența lui Hristos în viața noastră și aceasta se poate face datorită Liturghiei, pentru că, zicea undeva, cândva, părintele Arsenie, că Liturghia mai ține lumea...

Și dacă e așa, dacă comuniunea din Liturghie ne ține, dacă rugăciunea unuia pentru celălalt ne întărește, oare

după un pelerinaj mai suntem aceiași care am fost atunci când am plecat? Totul a reprezentat niște simpli kilometri, niște oameni care stau unul lângă altul într-un autocar sau microbuz într-un timp care trece paralel cu ei? Se pune, astfel întrebarea, ne identificăm cu timpul pe care l-am trăit? Gândurile noastre, trăirile, simțirile, faptele au rămas neschimbate? Ne-a atins măcar

ceva din tot ceea ce semnifică un pelerinaj? E doar o evadare din cotidian și un refugiu temporar sau e o urmă ce se imprimă în minte, ca mai apoi să ajungă în inimă și să se facă vizibilă în întreaga făptură și în modul nostru de a viețui? Suntem unici și fiecare percepe, simte, trăiește într-un mod individual și în fiecare dintre noi această întâlnire a produs ceva diferit... un răspuns la rugăciune, o bucurie, o lacrimă, poate chiar o minune... și depinde de fiecare cum face să păstreze vie această amintire în viața sa. Au fost niște ore care au trecut, nu se mai întorc, dar conștientizarea că Hristos e prezent pururea în viața noastră și că Maica Domnului și Sfinții ne sunt mijlocitori ar trebui să fie mereu autentică și actualizată, pentru că, vorba părintelui Nifon, „cădem, dar trebuie să ne ridicăm”.

Pentru rugăciunile Părintelui Arsenie, Sfântului Ioan de la Prislop, Sfântului Nectarie și pentru mijlocirea Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu, Doamne Iisuse Hristoase miluiește-ne pe noi păcătoșii.

Amin.

Gianina Cristina CIUPULIGĂ

ÎPS Arhiepiscop Timotei prezent la ședința Consiliului Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad

În data de 11 Iulie 2017 s-a desfășurat ultima ședință a Consiliului Profesorat al Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad. În mijlocul membrilor corpului profesoral s-a aflat Înaltpreasfințitul Părinte dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului de părintele consilier economic Mihai Blaj.

Pe ordinea de zi s-au aflat mai multe subiecte care privesc evaluarea activității didactice și de cercetare, precum și perspectivele legate de activitățile viitoare, care se referă la sesiunea de admitere pentru anul

universitar 2017-2018, la toate cele trei programe: licență, masterat și doctorat. subliniat legătura dintre Centrul Eparhial și Facultatea de Teolo-

gie, în plan academic, bisericesc și de înnoire permanentă a spațiilor de învățământ.

Părintele decan, Pr. Prof. Dr. Cristinel Ioja, a mulțumit Înaltpreasfinției Sale pentru sprijinul și dragostea părintească acordate profesorilor Facultății, asigurându-i buna conlucrare și ascultare fiască, precum și de implicarea cadrelor didactice în ridicarea nivelului științific și educațional-formativ din Facultatea de Teologie.

Pr. Filip ALBU

Examenul de disertație la Facultatea de Teologie din Arad, promoția 2017

Absolvenții programelor de studii teologice masterale: *Pastorație și viață liturgică*, respectiv *Doctrină și cultură creștină* din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” a Universității „Aurel Vlaicu” din Arad și-au susținut examenul de disertație, în ziua de 10 iulie 2017. Astfel, la acest examen s-au înscris 21 de candidați, examinarea constând din prezentarea lucrărilor pregătite sub coordonarea părinților profesori. La final candidații au depus

jurământul în capela Facultății.

După citirea catalogului și a frumoselor rezultate obținute, părintele Decan, Pr. Prof. Dr. Cristinel Ioja i-a felicitat pe absolvenți, arătând că „suntem bucuroși pentru faptul că astăzi încheie o nouă promoție de absolvenți ai studiilor masterale, organizate de către Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad, încununându-vă parcursul academic cu susținerea unor lucrări de disertație care evocă preocuparea voastră pentru o cer-

cetare riguroasă și aplicată pe problemele diverse din aria teologiei Bisericii. În acord cu viziunea Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Timotei Seviciu, ca cel care cu atâta dragoste de părinte ne păstorește pe toți și prin rugăciunile căruia fiecare dintre noi rămânem în spiritul tradiției noastre apostolice, căruia îi și mulțumim pentru tot sprijinul arătat, reiterăm preocuparea noastră întru creșterea actului academic, formativ și informativ, toc-

mai pentru ca absolvenții noștri să poată răspunde provocărilor lumii, un răspuns care să fie în acord cu Evanghelia Mântuitorului nostru Iisus Hristos, cea care este propovăduită și trăită în Biserica noastră. Prin urmare, dați mărturie bună despre această zestre spirituală pe care părinții profesori s-au străduit să vi-o transmită, făcându-vă ambasadorii noștri în locurile unde veți merge”.

Pr. Filip ALBU

Temeiuri biblice nou-testamentare cu privire la oficierea Sfințelor Taine și Ierurgii bisericești

Îndeobște este recunoscut faptul că activitatea de cercetare științifică a unui candidat la titlu de doctor nu se încheie odată cu susținerea tezei, ci se continuă cu cercetarea noilor valențe și variații dimensiuni sugerate de subiectul tratat, pe măsură să-l afirme pe autor ca nume de referință și de autoritate în domeniul respectiv. Așa este cazul *Părintelui Dr. Ioan Bude*, care, după ce a susținut, în 1999, teza de doctorat cu titlu: „*Romani 12,1: Închinarea cea duhovnicească. Elemente liturgice creștine în cuprinsul Noului Testament*”; în 2006 îi apare cartea intitulată: „*Conotații biblice despre „Jertfa vie” și limbajul imnic-euharistic*” (Ed. Alma Mater, Cluj Napoca, Universitatea Babeș-Bolyai, Centrul de Studii Biblice, 231 p; și Ed. a II-a, 255 p, revizuită și îmbogățită cu Partea a VI-a, *Moștenirea creștinismului biblic al veacului apostolic în Biserică*, Editura citată, în 2007). În acest context, autorul evidențiază faptul că „tematica respectivei teze (de doctorat la care ne-am referit n.n.) a fost restructurată și amplificată, iar actuala dimensiune a cercetării a condus la distribuția materialului în trei mari volume”... Acesta fiind primul volum, „cel de al doilea va fi constituit - spune autorul - din identificarea, analizarea și comentariul minimal asupra textelor biblice nou-testamentare privitoare la Sfințele Taine și Ierurgii în epoca creștinismului primar. Iar al treilea

volum va avea drept scop fundamentarea biblică a cinstirii încă din epoca apostolică a Maicii Domnului, a Sfinților Ingeri și a tuturor Sfinților, a Sfintei Cruci și a Sfințelor Icoane, subiecte de controversă și dezbinare între confesiunile creștine de astăzi”. Așa se prezentau lucrurile la data de atunci, a planificărilor. În prezent însă, potrivit autorului, precizăm că din motive obiective, trilogia în cauză a rămas un generic tematic, în cadrul căruia, temele de mai sus alcătuiesc un serial publicistic, cu câte un volum pentru fiecare în parte.

Astfel, *Părintele Protopop Dr. Ioan Bude* își continuă cercetarea din trilogia propusă, deschizând serialul celui de-al doilea modul, intitulat: „*Temeiuri biblice nou-testamentare cu privire la oficierea Sfințelor Taine și Ierurgii bisericești*”, cu *Taina Sfântului Botez* - (Ed. Învierea și Eurobit, Timișoara, 2017).

Privind structura acestei prime lucrări, referitoare la Taina Sfântului Botez, reținem, pe scurt, următoarele:

1. Studiul stabilește, printr-o exegeză foarte precisă a textelor biblice nou-testamentare, înțelesul specific al Botezului creștin, fapt care motivează necesitatea botezării copiilor și justifică prezența nașilor la Botez.

2. Partea a doua a lucrării identifică printr-o analiză substanțială, înțelesul Botezului creștin practic de Biserică de-a lungul vremii, temeluit pe inspirația divină a cărților Noului Testament.

3. Partea a treia a studiului prezintă imnologia baptismală constituită din cuvintele Noului Testament intrată deopotrivă în cultul liturgic și în catehezele baptismale, corelate tematic cu imnele pascale.

Făcând o evaluare a exezei prezentului studiu remarcăm în mod deosebit

că *Părintele lector universitar dr. Ioan Bude*, specialist în materie, realizează o tălmăcire desăvârșită a textului, utilizând limba originară a Noului Testament și aplicând cu rigurozitate regulile de bază ale unei exeze corecte, și anume: *regula contextului, a locurilor paralele, a normei de credință stabilită de Mântuitorul și Sfinții Apostoli*, precum și a desfășurării istorice a textului, cunoscut de exegeți sub numele de *wirkungsgeschichte* (evidențiat de autor prin analiza imnelor sacre), ca o confirmare a păstrării nealterat, în timp, a adevărului revelat în Sfânta Scriptură.

Parcurgând cuprinsul tematic al lucrării de față apreciem că autorul demonstrează și convinge că potrivit învățaturii Noului Testament, Botezul creștin este o Sfântă Taină ce poartă în sine harul mântuitor al eliberării din păcat, al regenerării firii omenești prin unirea cu Hristos, încât cel botezat, primind calitatea de fiu al lui Dumnezeu, devine membru al Trupului lui Hristos, adică al Bisericii. În acest context, imnele baptismale, intrând în viața liturgică a Bisericii, confirmă vibrația duhovnicească ce animă sufletele pătrunse de sfințenia Tainei Sfântului Botez.

Ca urmare, „adresându-se cu precădere preoților și profesorilor de religie, dar și oricui dorește să o citească, cartea de față, ca și întregul serial publicistic pe care îl deschide, își propune ca într-o manieră directă, simplă și clară, printr-o riguroasă selecție de texte biblice minimal comentate, să aducă Adevărul Sfințelor Taine în fața cititorilor oricare ar fi ei, și să-i conducă înaintea Adevărului, care „și ieri și azi și în veac este același” (Eyrei 13, 8): Domnul Dumnezeu și Mântuitorul Iisus Hristos, prezent, viu și activ în toate lucrările sfinte ale Bisericii Sale.

În concluzie, nu ne rămâne decât să reactualizăm îndemnul *Mitropolitului Nicolae Corneanu* făcut, în același context de idei, cu 10-11 ani în urmă, în *recomandarea* volumelor apărute atunci: „*Aprofundarea credinței pe care o mărturisim și care stă la temelie existenței noastre odată cu primirea Botezului, constituie o necesitate de la sine înțeleasă. Ar fi absurd să ne pretindem creștini, să participăm duminică de duminică și sâmbătoare de sâmbătoare la ritualul bisericesc și să nu înțelegem cultul ce ne este propriu... Volumele ce ne sunt oferite acum cu generozitate ... ne pun la îndemână, între altele, analize și aprofundări biblice cu privire la slujbele la care suntem mereu prezenți și anume imnurile sacre ... Părintele profesor Ioan Bude excelează în privința ajutorului pe care ni-l oferă, explicând și aprofundând înțelesul formelor innologice... Ori cine va citi paginile acestor cărți... se va simți cu siguranță îmbogățit sufletește și nu numai atât, ci și îndemnat să participe cu mai multă dragoste la slujbele noastre bisericești*”.

La sfârșit ne-am permite o mărturisire, și anume, faptul că participând de mai multe ori în comisia de doctorat în cadrul catedrei de Studiul Biblic al Noului Testament, la Facultatea de Teologie „Andrei Șaguna” din Sibiu, comisie prezidată de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Dr. Laurențiu Streza, ori de câte ori au fost puse în discuție elementele liturgice creștine în cuprinsul Noului Testament, studiile *Părintelui lector Dr. Ioan Bude* de la Facultatea de Teologie din Timișoara și Caransebeș, au fost citate și recomandate ca lucrări de referință în literatura de specialitate.

Pr. Sorin COSMA

* Prot. Dr. Ioan Bude, *Temeiuri biblice nou-testamentare cu privire la oficierea Sfințelor Taine și Ierurgii bisericești*, Vol. I, *Botezul*, apărută cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, Editurile Învierea și Eurobit, Timișoara, 2017

ȘTIRI

Programul înscăunării Preasfințitului Părinte Emilian Crișanul, noul Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului

Ceremonia de întronizare a Preasfințitului Părinte EMILIAN Crișanul, noul Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului, va avea loc duminică, 16 iulie 2017, la Catedrala Veche „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” din Arad, cu următorul program:

Ora 9:30 – Sfânta Liturghie arhierescă săvârșită de toți ierarhii prezenți veniți pentru acest eveniment important.

Ora 12:00 – va începe ceremonia înscăunării noului Episcop-vicar.

Întronizarea se va încheia cu Polihroniul.

Popas duhovnicesc în Parohia Țela

În Duminica a V-a după Rusalii, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, a dat răspuns invitației părintelui paroh Gheorghe-Aurel Blidariu, de la Parohia Țela, Protopopiatul Lipova.

Astfel, în după masa zilei, Chiriarul arădean, însoțit de protopopul Lipovei, părintele Ioan Jidoi și de preoții din vecinătate, a poposit în mijlocul credincioșilor din Parohia Țela, veniți în număr mare pentru a-și întâmpina Ierarhul.

Cu acest prilej, Înaltpreasfinția Sa a săvârșit în biserica parohială cu hramul „Schimbarea la Față a Domnului”, Slujba Vecerniei.

Chiriarul a vorbit celor de față despre „Credință și mărturisire”, făcând legătura dintre citirile scripturistice ale zilei în sensul datoriei de a săvârși binele spre îndepărtarea oricărui neajuns în viața creștinului.

Părintele paroh a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Timotei pentru binecuvântare și pentru bucuria prilejuită tuturor credincioșilor prin acest popas duhovnicesc.

Sfințire de catapeteasmă în Filia Valea Mare, Protopopiatul Lipova

Duminică, 9 iulie 2017, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a efectuat o vizită

chiriarhală în mijlocul credincioșilor de pe Valea Mureșului, Protopopiatul Lipova. Cu acest prilej, Înaltpreasfinția Sa a poposit la orele dimineții în Filia Valea Mare, aparținătoare Parohiei Căprioara, com. Săvârșin, unde a fost așteptat de protopopul locului, părintele Ioan Jidoi, dimpreună cu preotul paroh Laurențiu Suba, preoții din vecinătate și mulțime de credincioși. Pentru început Chiriarul a sfințit noua catapeteasmă realizată în biserica cu hramul „Nașterea Maicii Domnului” (construită în anul 1892). După aceasta, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă în biserica satului, înconjurat de un ales sobor de slujitori, în prezența oficialităților locale și a numeroși credincioși.

Cuvântul de învățătură al Chiriarului a fost pus sub titlul „Îndreptare și mântuire” (cf. citirilor duminicii: Rom. 10; Matei 8), lămurind înțelesul termenilor potrivit învățurii de credință ortodoxă, punând în lumină mai ales legătura între aceștia cu jertfa răscumpărătoare a Mântuitorului, eliberarea de sub robia răului și trecerea credinciosului sub stăpânirea lui Dumnezeu, conlucrând în tot ceea ce este spre înălțarea sufletului a cărei valoare este neprețuită, a subliniat Ierarhul.

La finalul Sfintei Liturghii, Chiriarul i-a oferit preotului paroh Laurențiu Suba distincția de iconom stavrofor, în semn de apreciere pentru frumoasele realizări din timpul celor 12 ani de slujire în Parohia Căprioara și Filia Valea Mare.

Părintele paroh a mulțumit Bunului Dumnezeu pentru tot ceea ce a realizat, Înaltpreasfințitului Părinte Timotei pentru toată aprecierea și încrederea acordată, autorităților locale și funcționarilor Primăriei Săvârșin în frunte cu domnul promar Ioan Vodicean, preoților și tuturor credincioșilor care au luat parte la acest eveniment din viața parohiei.

Noi hotărâri ale Sfântului Sinod privind viața bisericii și a societății

În zilele de 4 și 5 iulie 2017, în Sala Sinodală din Reședința Patriarhală, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, s-au desfășurat ședințele de lucru ale Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

În cadrul acestor ședințe s-au luat următoarele hotărâri:

Anul 2019 a fost declarat în Patriarhia Română „Anul omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari)” și „Anul comemorativ al patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moisescu și al traducătorilor de cărți bisericești”.

A fost aprobată solicitarea Sinodului mitropolitan al Mitropoliei Munteniei și Dobrogei de canonizare a Cuviosului Pafnutie – Părvu Zugravul (1657-1735). Proclamarea oficială va avea loc în ziua de 6 august 2017, urmând ca Sfântul Cuvios Pafnutie să fie prăznuit anual în ziua de 7 august.

A fost aprobată înscrierea în Calendarul bisericesc al Bisericii Ortodoxe Române, începând cu anul 2017, a pomenirii Sfântului Cuvios Porfirie Căvsocalivitul la data de 2 decembrie. De asemenea, Sfântul Sinod a aprobat troparul, condacul, sinaxarul și icoana acestuia.

Au fost aprobate mai multe texte liturgice: Acatistul Sfântului Sfințit Mucenic Irineu, Episcop de Sirmium – 6 aprilie; Slujba și Acatistul Sfinților Mucenici Pasicrat și Valentin de la Durostorum – 24 aprilie; Acatistul Sfântului Cuvios Antonie de la Iezerul Vâlcii – 23 noiembrie.

S-a hotărât organizarea Întâlnirii Internaționale a Tineretului Ortodox în anul 2018 la Sibiu, orașul reședință al Mitropoliei Ardealului.

A fost hotărâtă înființarea extensiei universitare a

Facultății de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” a Universității din București la Roma, Italia.

A fost aprobată înființarea specializării Artă Sacră în cadrul Facultății de Istorie, Filosofie și Teologie a Universității „Dunărea de Jos” din Galați, începând cu anul universitar 2017-2018.

În contextul fenomenului secularizării de azi, este necesară înnoirea vieții duhovnicești și morale a slujitorilor bisericești de toate rangurile, a viețuitorilor din mănăstiri și schituri, precum și a credincioșilor mireni din parohii și din toate instituțiile bisericești. În acest sens, Sinoadele mitropolitane din Patriarhia Română vor analiza periodic aspectele privind disciplina clerului și mirenilor și vor propune Sfântului Sinod soluții concrete de promovare a vieții duhovnicești.

Un nou membru al Școlii doctorale a Universității „Aurel Vlaicu”, Facultatea de Teologie „Ilarion Felea” din Arad

În data de 04 mai 2017, în cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Departamentul de Studii Doctorale, Pr. Prof. Univ. Dr. Vasile Vlad a susținut și promovat examenul de abilitare, specialitatea *Teologie Morală și Spiritualitate ortodoxă*.

În fața comisiei compusă din Pr. Prof. Univ. Dr. Vasile STANCIU de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca (președintele comisiei), Pr. Prof. Univ. Dr. Ștefan ILOAIE de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, Pr. Prof. Dr. Cristinel IOJA Decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad și Pr. Prof. Univ. Dr. Ioan Cristinel TEȘU de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Iași, Pr. Profesor Vasile Vlad a susținut teza de abilitare intitulată *Teologia morală ca viață în Hristos. Viața duhovnicească ca viață liturgică (eclezială) într-o lume postmodernă*. În urma verificării dosarului Părintelui candidat privind îndeplinirea criteriilor științifice legale specifice abilitării, precum și în urma deliberărilor pe marginea tezei și a susținerii proiectului de cercetare academică a candidatului, membrii Comisiei au decis promovarea Pr. Prof. Univ. Dr. Vasile Vlad în treapta academică de conducător de doctorat.

Dosarul a fost apoi înaintat spre cercetare și validare Comisiei naționale de specialitate din cadrul Ministerului Educației Naționale. În data de 21 iunie 2017, cu nr. 4211, Ministrul Educației Naționale a emis *Ordinul privind acordarea atestatului de abilitare*, în care, la art.1, se specifică: „se acordă atestatul de abilitare, în domeniul de studii universitare de doctorat **Teologie**, domnului **VLAD Vasile**, titular la Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad”.

Având în vedere cele arătate mai sus, începând cu anul școlar 2017/2018 Pr. Prof. Vasile VLAD va deveni îndrumător de doctorat în cadrul Școlii doctorale de la Universitatea „Aurel Vlaicu”, Facultatea de Teologie, catedra de Teologie Morală și Spiritualitate Ortodoxă.

Știrile au fost preluate de pe site-ul *episcopiaaradului.ro*

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU
Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
Tipărit la Poudique srl Arad.
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
Costul unui abonament este de 50 lei anual.